

การศึกษาความเครียดที่มีผลต่อการลงลายมือเขียนเพื่อใช้เป็นตัวอย่างในการตรวจพิสูจน์

STUDY OF STRESS THAT SIGNATURE FOR ANALYSIS

สุรพล จันทร์สมศักดิ์*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบเกี่ยวกับผลของความเครียดต่อลายมือชื่อหรือลายเซ็นของบุคคลว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร โดยทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังต่อไปนี้ 1) แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล 2) แบบสอบถามบุคลิกภาพ 3) แบบวัดความเครียดสวนปรง(SPST – 20) 4) แบบประเมินความเห็นของผู้ชำนาญการ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ Version 13.0 โดยใช้การหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t-test F-test และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe' ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาวิจัยพบว่าความเครียดมีความสัมพันธ์เป็นไปในทางตรงกันข้ามกับความเพี้ยนของลายมือชื่อ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีความเครียดน้อยหรือภาวะปกติ กลับมีความเพี้ยนของลายมือชื่อก่อนข้างมาก ต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีความเครียดมาก กลับมีความเพี้ยนของลายมือชื่อน้อย แต่อย่างไรก็ตามค่าความเพี้ยนของลายมือชื่อที่เปรียบเทียบระหว่างภาวะปกติและภาวะเครียดก็ต่างกันน้อยมากซึ่งถือว่าไม่มีนัยทางสถิติ ทั้งนี้ผลดังกล่าวอาจจะเป็นผลมาจากตัวแปรอื่นๆ ที่เราไม่สามารถควบคุมได้ทำให้เกิดความผิดพลาดขึ้น เท่ากับว่าความเครียดอาจส่งผลกระทบต่อความเพี้ยนของลายมือชื่อได้ แต่ก็เป็นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ไม่ส่งผลกระทบต่อลักษณะเฉพาะของลายมือชื่อบุคคลแต่อย่างใด อีกทั้งข้อมูลจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า การวิจัยสามารถอธิบายความเพี้ยนของลายมือชื่อได้เพียง 22.9% ซึ่งถือว่ายังอยู่ในระดับไม่สูงมากนัก

Abstract

The study stresses that affect the signature for analysis

This research aims to study the effects of stress on the signature or the signature of the person that is different or not by analyzing the samples from 30 people

Tools used in this study were the following four parts: 1) the personal factors, 2) personality questionnaire 3) stress the garden to cook (SPST - 20) 4) assessment of the

* ร้อยตำรวจเอก หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขานิติวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และรองศาสตราจารย์ พันตำรวจเอกสันต์ สุขวัฒน์

experts. Data Analysis Using SPSS for Social Science Version 13.0 by using percentage, mean, standard deviation test t-test F-test and the difference is coupled with the Scheffe 'coefficient. Pearson correlation coefficients. And multiple regression analysis

The study found that stress is related to the contrast with the distortion of the signature. Samples with low or normal stress. I have signed quite a lot of distortion. Of samples with stress. There is less distortion of the signature. However, the distortion of the signature of the comparison between normal and I was very little difference which is not statistically significant. The result may be a result of other factors. We can not control the distortion up. Is that stress can affect the distortion of the signature. However, it is only a little. Not affect the identity of the signatory parties in any way. The data from the statistical analysis showed that The study describes the distortion of the signature of only 22.9% which is still in a very low level.

ความสำคัญของปัญหา

สภาพของสังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่มีแต่ความสับสนวุ่นวายและสลับซับซ้อน ความเปลี่ยนแปลงของสังคมทำให้ความสงบสุขในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ลดน้อยลงไปทุกที แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา วัฒนธรรม การแพทย์ การคมนาคม การเกษตร การพาณิชย์กรรม และอื่นๆ อีกหลากหลาย ซึ่งส่งผลกระทบต่อมนุษย์ ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติและโลกทั้งในด้านดีและด้านร้าย ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก่อให้เกิดผลเสียอาทิ ปัญหาต่างๆ ที่เป็นผลพวงของการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและด้านอื่นๆ ซึ่งสภาพปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นความกดดันในการดำเนินชีวิต โดยมีนักสังคมวิทยาบางท่านให้สมญาคุณนี้ว่า “ยุคแห่งความเครียด” ซึ่งเป็นยุคที่มนุษย์มีความวิตกกังวล คับข้องใจ หวาดผวา ขาดความมั่นคงในจิตใจและอารมณ์ ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่ได้ ขาดความสงบสุขทางใจ ส่งผลเสียต่อสังคมมากมาย และพบว่าปัจจุบันเกิดปัญหาทางด้านศีลธรรมและอาชญากรรมมากขึ้น

ความเครียดเป็นความกดดันที่ทำให้บุคคลไม่มีความสุขสบายกาย สบายใจ ทำให้ร่างกายและจิตใจขาดความสมดุล อันทำให้บุคคลมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป เช่น เกิดอาการปวดหัว หงุดหงิด ไม่มีสมาธิ กระสับกระส่าย โรคกระเพาะอาหาร ลำไส้ หัวใจ ภาวะความดันโลหิตสูง การเกร็งของกล้ามเนื้อบางส่วน โดยเฉพาะบุคคลแต่ละคนมีขีดจำกัดต่อความเครียดที่มากหรือน้อยแตกต่างกัน ถึงแม้ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียดนั้นเป็นปัจจัยเดียวกันก็ตาม (Albrecht, K., 1979: 3) และยังพบว่าสาเหตุของความเครียดอาจเกิดขึ้นได้จากที่บ้าน ที่ทำงาน หรือจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แต่จะกลายเป็นความเครียดที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพได้เมื่อไหร่ขึ้นขึ้นอยู่กับบุคลิกลักษณะ พฤติกรรม และวิถีชีวิตของแต่ละบุคคล (นันทวรรณ นาวิ, 2536: 22) ตลอดจนแต่ละบุคคลอาจมีความเครียดมากบ้างน้อยบ้างเป็นบางวันและบางเวลาแตกต่างกันขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพ กล่าวคือแต่ละบุคคลจะมีปฏิกิริยาตอบโต้กับสถานการณ์ความเครียด

แตกต่างกันไป ดังนั้นความเครียดอาจลดน้อยหรือหมดไปได้โดยอิทธิพลจากบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล (สร้อยตระกูล อรรถมานะ, 2541: 153) ซึ่งลายมือเขียนและลายมือชื่อโดยแท้จริงเป็นอย่างเดียวกัน มีความแตกต่างกันที่ลายมือเขียนมีตัวอักษรมากกว่าและอาจจะมีตัวเลขด้วย นอกจากนี้ยังสามารถอ่านลายมือเขียนได้ง่ายกว่าการอ่านลายมือชื่อซึ่งมักเขียนตัวไม่บรรจบ แต่ก็มีส่วนที่การลงลายมือชื่อมีรูปแบบเดียวกับลายมือเขียน ซึ่งจากการศึกษาพบว่าคนเราเมื่อตอนเป็นเด็กนั้น ลายมือเขียนจะคล้ายกันทุกคน เนื่องจากเริ่มต้นจากการเริ่มขีดเขียนลายมือโดยวิธีคัดลายมือจากแบบเรียนเหมือนกันทุกๆ คน แต่เมื่อเรามีความชำนาญในการเขียนไปเรื่อยๆ จากชั้นประถมมาจนถึงมัธยมและมหาวิทยาลัย การเขียนลายมือโดยสม่ำเสมอตลอดมาของแต่ละคนจะเป็นความชำนาญเฉพาะบุคคลนั้นๆ จึงทำให้ลายมือของแต่ละคนมีลักษณะแตกต่างกันไป ฉะนั้นความสามารถเฉพาะตัวหรือความเคยชินในการเขียนของแต่ละคนจึงยากแก่การเลียนแบบได้ เพราะบุคคลที่จะลอกเลียนแบบลายมือเขียนหรือลายมือชื่อนั้น ไม่มีความเคยชินในการเขียนเช่นเดียวกับเจ้าของลายมือที่ต้องการจะปลอม จึงลอกเลียนได้เฉพาะรูปร่างของตัวอักษร หรือรูปลักษณะของลายมือเท่านั้น แต่ไม่สามารถลอกเลียนคุณสมบัติในการเขียนและรายละเอียดความสามารถเฉพาะตัวในลายมือของบุคคลที่เป็นเจ้าของลายมือนั้น

ในการตรวจพิสูจน์ลายมือชื่อ ได้แบ่งประเภทของลายมือชื่อออกเป็น 2 แบบ คือ

1. ลายมือที่มีอยู่เดิมแล้ว (Incidental Standards) คือ ลายมือชื่อ ลายมือเขียนของผู้ต้องสงสัย พยาน โจทก์ จำเลย ได้เขียนไว้ก่อนเกิดเหตุ
2. ลายมือชื่อที่เกิดขึ้นใหม่ (Request Standards) คือ ลายมือชื่อ ลายมือเขียนของผู้ต้องสงสัย พยาน โจทก์ จำเลย ซึ่งได้เขียนต่อหน้าศาลหรือพนักงานสอบสวน

ในกรณีที่ไม่สามารถแสวงหาลายมือประเภทที่ 1 มาทำการตรวจพิสูจน์ได้จำนวนที่เพียงพอ จำเป็นต้องเก็บตัวอย่างลายมือชื่อประเภทที่ 2 เพื่อนำไปตรวจพิสูจน์แทน โดยมีวิธีการเก็บตัวอย่างเพื่อนำไปตรวจพิสูจน์ตามขั้นตอนที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งพบว่า บ่อยครั้งที่ผู้เขียนลายมือตัวอย่างตกอยู่ในสภาวะมีความเครียด หรือวิตกกังวลระหว่างที่ทำการเขียนหรือระหว่างลงลายมือชื่อหรือลายเซ็น หรือเป็นผู้ที่มีสภาวะความเครียดจากปัญหาที่สะสมอยู่แล้ว และยังพบว่าสาเหตุอื่นที่ทำให้ลายมือเขียนหรือลายมือชื่อเกิดความผิดเพี้ยนนั้นอาจมาได้จากหลายสาเหตุ เช่น ผู้เขียนอายุมาก มีความมึนเมา มีความเจ็บป่วย การเขียนโดยขาดความระมัดระวัง ไม่ได้ตั้งใจเขียน หรืออาจจะตั้งใจเขียนมากเกินไป โดยความผิดเพี้ยนจะเกิดขึ้นมากน้อยแค่ไหน ก็ขึ้นอยู่กับลักษณะและสภาพของสิ่งแวดล้อมของการเขียน (อนงค์นารถ สร้อยสน, 2550) ดังนั้นเมื่ออยู่ในสภาวะความกดดันร่วมกับความเครียด ปัญหาต่างๆ ในการดำเนินชีวิตประจำวันอาจทำให้ผู้เขียนเกิดความรู้สึกเครียดสูงขึ้นกว่าปกติในระหว่างการลงลายมือเขียน เมื่อเกิดความเครียดก็จะมีผลต่อสภาวะจิตใจและร่างกายบางส่วนโดยเฉพาะการเกร็งตัวของกล้ามเนื้อ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุทำให้ลายมือตัวอย่างนั้นมีความผิดเพี้ยนไปจากลายมือปกติ แม้ว่าจะเป็นลายมือที่เขียนจากคนคนเดียวก็ตาม จากสภาวะดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงการลงลายมือเขียน และลายมือชื่อหรือลายเซ็นที่เกิดความผิดเพี้ยนไปจากปกติ อาจเป็นผลมาจากความเครียดของผู้เขียน จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจศึกษา เพราะผลการตรวจพิสูจน์ที่ผิดพลาด อาจจะเป็นปัญหาที่นำไปสู่ความผิดพลาดในรูปคดีของการสอบสวนและ

กระบวนการยุติธรรมที่จะเกิดขึ้น ในขณะที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อระดับความเครียด อันจะส่งผลต่อลายมือเขียน การลงลายมือชื่อและลายเซ็นของผู้เขียน เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ ปรับสภาพแวดล้อมเพื่อการลดสภาวะความเครียดในระหว่างการสอบสวน อันจะเป็นประโยชน์ต่อผลการ ตรวจพิสูจน์หลักฐานที่จะได้ความเที่ยงตรง ชัดเจน และลดเวลาการตรวจพิสูจน์ให้เร็วขึ้น อีกทั้งยังเป็น ผลดีต่อการพิจารณาสอบสวนที่ต้องยึดหลักการดำเนินการด้วยความรวดเร็วและให้ความยุติธรรมต่อทุก ฝ่ายอย่างเท่าเทียมกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

เอกสาร หมายถึง กระดาษหรือวัตถุอื่นใด ซึ่งได้ทำให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลข ผัง และแผนแบบอย่างอื่น จะเป็นโดยวิธีพิมพ์ ถ่ายภาพ หรือวิธีอื่นอันเป็นหลักฐานแห่งความหมายนั้น

ลายมือชื่อหรือลายเซ็น หมายถึง ลายมือที่ผู้เขียนเขียนขึ้น เพื่อเป็นสัญลักษณ์แทนชื่อของตนเอง ซึ่งตามประมวลกฎหมายอาญานั้น ให้หมายรวมถึงลายพิมพ์นิ้วมือและเครื่องหมายซึ่งบุคคลลงไว้ แทนลายมือชื่อของตนด้วย

ความเครียด หมายถึง กระบวนการที่เกิดขึ้นเมื่อคนเราต้องปรับตัวหรือจัดการกับสถานการณ์ แวดล้อมที่คุกคาม หรือขัดขวางการปฏิบัติทางกายและทางจิตใจ

บุคลิกภาพ หมายถึง การรวมคุณลักษณะทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรม การแสดงออกจนเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

การตรวจพิสูจน์ หมายถึง การแสวงหาข้อมูลจากการบันทึกประวัติ พฤติกรรมของการกระทำ ตลอดจนสภาพแวดล้อมทั้งปวงของผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ รวมทั้งการตรวจร่างกายและจิตใจ หรือการ กระทำใดๆ เพื่อนำข้อเท็จจริงมาประมวลและวิเคราะห์หาผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์เป็นผู้กระทำผิด

การตรวจพิสูจน์ลายมือเขียน ลายมือชื่อและลายเซ็น คือ การศึกษาคุณสมบัติของการเขียนและ รูปลักษณะของตัวอักษรของลายมือชื่อเขียนข้อความ หรือลายมือชื่อที่เป็นปัญหาและตัวอย่างโดยละเอียด แล้วนำมาเปรียบเทียบ ซึ่งโดยธรรมชาติของมนุษย์จะเขียนหนังสือโดยไม่มี ความเที่ยงเหมือนกับเครื่องจักร การเขียนแต่ละครั้งจะมีความผิดเพี้ยนตามธรรมชาติที่เกิดขึ้น จึงต้องหาหรือใช้ลายมือให้ได้ปริมาณที่มากที่สุด ตามความเหมาะสมของลักษณะของตัวอย่างตามวิธีการที่ได้มา

แนวความคิดเกี่ยวกับ เอกสารและการปลอมแปลง

ปัจจุบันเอกสารมีความสำคัญในชีวิตประจำวันของคนเรามากขึ้น ทั้งนี้เพราะเอกสารใช้เป็นสื่อ ในการติดต่อซึ่งกันและกัน และใช้เป็นหลักฐานในการดำเนินชีวิตประจำวัน อาทิ เช่น สัญญา หรือนิติ กรรมต่างๆ เป็นต้น เนื่องจากความสำคัญของเอกสารดังกล่าว จึงได้มีผู้คิดปลอมแปลง หรือดัดแปลงแก้ไข เอกสารนั้นๆ เพื่อประโยชน์ของตน ซึ่งทำให้การตรวจพิสูจน์เข้ามามีบทบาทและความสำคัญเพื่อพิสูจน์ ความถูกต้อง หรือความเป็นจริงในเอกสารนั้น

“เอกสาร” หมายความว่า กระดาษหรือวัสดุใด ซึ่งได้ให้ปรากฏความหมายด้วย ตัวอักษร ตัวเลข พัง หรือแผนแบบอย่างอื่น จะเป็นโดยวิธีพิมพ์ ถ่ายภาพ หรือวิธีอื่นอันเป็นหลักฐานแห่งความหมายนั้น

ฉะนั้นเอกสารจึงมิได้หมายความว่าต้องเป็นกระดาษแต่อย่างเดียว ตัวอักษรหรือข้อความที่อยู่ในศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหง ท่อนไม้ที่มีตราประทับ แสตมป์เครื่องหมายการค้า ต่างก็เป็นเอกสารด้วยกันทั้งสิ้น และเนื่องจากเอกสารมีความสำคัญในชีวิตประจำวันของคนเรามากขึ้น ทั้งนี้เพราะเอกสารใช้เป็นตัวสื่อในการติดต่อซึ่งกันและกัน ใช้เป็นหลักฐานแสดงสิทธิ จึงได้มีการคิดปลอมแปลง เอกสารนั้นๆ เพื่อประโยชน์ของตน

“ปลอม” หมายความว่า กระทำขึ้นใหม่

“แปลง” หมายความว่า แก้ไขให้ผิดไปจากเดิม

การปลอมแปลงเอกสาร คือ การปลอมและแปลงแก้ไข มีการเลียนแบบทำเอกสาร ให้ดูคล้ายเป็นของจริง อาจทำทั้งฉบับหรือบางส่วน เพื่อให้ผู้อื่นหลงเชื่อและก่อให้เกิดความเสียหาย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของตนเอง

1. ลักษณะการปลอมแปลงเอกสาร แบ่งออกเป็น

1) การปลอมแปลงบางส่วน คือ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงเฉพาะบางแห่ง มักจะเปลี่ยนจากของเดิมให้เป็นของใหม่ ได้แก่ การขูดลบด้วยยางลบ หรือใบมีดโกน ต่อเติมตัวเลขหรือตัวอักษรในช่องว่างที่มีอยู่เดิม การลบล้างข้อความเดิมออกด้วยยาลบหมึก หรือการป้ายปิดทับข้อความเดิมด้วยน้ำยาลบคำผิด แล้วเขียนข้อความขึ้นมาแทน เป็นต้น

2) การปลอมแปลงทั้งฉบับ คือการปลอมใหม่ทั้งหมด โดย

2.1) ปลอมทั้งกระดาษหรือวัสดุและสิ่งอื่นๆ ที่เป็นส่วนประกอบ เช่นลายมือเขียนลายมือชื่อ ตราประทับ ตราลายสำนักงาน องค์การหรือห้างร้าน

2.2) ปลอมโดยแอบไปเอาแบบฟอร์มหรือกระดาษของจริงมาทำขึ้นใหม่ อาจปลอมเฉพาะตัวอักษร พิมพ์ดีด ลายมือเขียน ลายมือชื่อ ตราลาย ตราและสิ่งอื่นๆ ที่ประกอบเป็นรูปร่างของเอกสารนั้นขึ้นมา

3) ปลอมแปลงเฉพาะลายมือชื่อ

3.1) ปลอมโดยวิธีลากทาบแบบ

3.2) ปลอมโดยเลียนแบบ

3.3) ปลอมขึ้นเองโดยไม่เคยเห็นลายมือชื่อของจริงมาก่อน

3.4) ปลอมขึ้นโดยถูกจับมือให้เขียน

3.5) ปลอมขึ้นโดยบุคคลหลายบุคคล

2. ความผิดฐานปลอมแปลงเอกสาร

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 264 บัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดกระทำเอกสารปลอมขึ้นทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด เติมหรือตัดทอนข้อความ หรือแก้ไขด้วยประการใดๆ ในเอกสารที่แท้จริง

หรือประทับตราปลอม หรือลงลายมือชื่อปลอมในเอกสาร โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น หรือประชาชน ถ้าได้ทำให้ผู้อื่นผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นเอกสารที่แท้จริง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานปลอมเอกสาร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดกรอกข้อความลงในแผ่นกระดาษ หรือวัตถุอื่นใด ซึ่งมีลายมือชื่อของผู้อื่นโดยไม่ได้รับความยินยอม หรือโดยฝ่าฝืนคำสั่งของผู้นั้น ถ้าได้กระทำเพื่อเอาเอกสารนั้นไปใช้ในกิจการที่อาจเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นผู้ใดหรือประชาชน ให้ถือว่าผู้นั้นปลอมเอกสาร ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน”

มาตรา 265 ผู้ใดปลอมเอกสารสิทธิ หรือเอกสารราชการ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 266 ผู้ใดปลอมเอกสารดังต่อไปนี้

- (1) เอกสารสิทธิอันเป็นเอกสารราชการ
- (2) พินัยกรรม
- (3) ใบหุ้น ใบหุ้นกู้ หรือใบสำคัญของใบหุ้น หรือใบหุ้นกู้
- (4) ตั๋วเงิน หรือ
- (5) บัตรเงินฝาก

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

มาตรา 267 ผู้ใดแจ้งให้เจ้าพนักงานกระทำการตามหน้าที่จัดข้อความอันเป็นเท็จลงในเอกสารมหาชน หรือเอกสารราชการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำหรับใช้เป็นพยานหลักฐาน โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 268 ผู้ใดใช้หรืออ้างเอกสารอันเกิดจากการกระทำความผิดมาตรา 264 มาตรา 265 มาตรา 266 หรือมาตรา 267 ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นๆ

ถ้าผู้กระทำความผิดในวรรคแรกเป็นผู้ปลอมเอกสารนั้น หรือเป็นผู้แจ้งให้เจ้าพนักงานจัดข้อความนั้นเอง ให้ลงโทษตามมาตรานี้แต่กระหนเดียว

การตรวจพิสูจน์เอกสารนั้น เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมากทั้งด้านศิลปะและวิทยาศาสตร์ ซึ่งทางด้านศิลปะเป็นการพิจารณาให้ความสนใจเกี่ยวกับปัจจัยการเขียน คุณลักษณะของการเขียนอันเป็นคุณสมบัติของลายมือเฉพาะตัวบุคคล ขณะเดียวกันจากการประดิษฐ์ตัวอักษรพิมพ์ดีดของแต่ละบริษัท ต่างก็แสดงผลของศิลปะการออกแบบของตนแตกต่างกันไปเช่นเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตาม ความชำรุดสึกหรอหรือแม้แต่ลักษณะพิเศษในกลไกของเครื่อง ก็ล้วนเป็นคุณลักษณะพิเศษของมัน ส่วนในการใช้หลักทางวิทยาศาสตร์เพื่อพิสูจน์เอกสาร เราก็สามารถนำประโยชน์ของมันมาตรวจสอบข้อเท็จจริงบางประการ เป็นต้นว่า การตรวจชนิดของหมึก การตรวจรอยชูดลบแก้ไข และรอยเขียนทับตลอดจนรอยกด เอกสารไหม้ไฟ และเอกสารลับ เป็นต้น ซึ่งการนำประโยชน์ ของวิทยาศาสตร์ มาใช้ในงานด้านนี้ก็คือ การใช้หลักการฟิสิกส์และเคมีเป็นสำคัญ นั่นคือมันสามารถให้คำตอบต่อสิ่งที่เกิดขึ้นจาก

เอกสารปัญหานั้นๆ ได้ ทั้งในวิธีการที่ไม่เป็นการทำลาย (Non-destructive method) และวิธีการที่เป็นการทำลาย (Destructive method)

โดยทั่วไปเอกสารจะประกอบขึ้นด้วยวัสดุหลายอย่าง เช่น กระดาษ กับหมึก ประกอบเข้าด้วยกันโดยเครื่องมือบางอย่าง เช่น ปากกาหรือเครื่องพิมพ์ดีด แต่น้อยคนที่จะทราบว่า วัสดุและเครื่องมือแต่ละชิ้นนั้น จะมีลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งเมื่อนำมาตรวจพิสูจน์ประกอบกันแล้วจะช่วยในการทราบแหล่งที่มาและความเป็นมาของเอกสารนั้นได้ ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อเอกสารเสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว หากมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลังจากนั้น ทั้งจากความตั้งใจ หรือโดยบังเอิญตามธรรมชาติก็ตาม จะแสดงว่าเอกสารนั้นเป็นเอกสารปลอม หรือเป็นเอกสารที่ลดความน่าเชื่อถือลงไปได้ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องตรวจสอบและประเมินองค์ประกอบต่างๆ เหล่านี้อย่างระมัดระวัง

ลายมือเขียน ลายมือชื่อหรือลายเซ็น

2.1 ความหมาย

“ลายมือเขียน” การเขียนเครื่องหมายหรืออักษรใดๆ ที่สามารถเข้าใจความหมายได้

“ลายมือชื่อ” หรือเรียกอีกอย่างว่า “ลายเซ็น” หมายความว่า ความรวมถึง ลายพิมพ์นิ้วมือและเครื่องหมายซึ่งบุคคลลงไว้แทนลายมือชื่อของตน จะอ่านออกหรือไม่ก็ตาม

2.2 คุณลักษณะของลายมือเขียน และลายมือชื่อหรือลายเซ็น

โดยแท้จริงลายมือเขียนและลายมือชื่อนั้นแล้วเป็นอย่างเดียวกัน แต่ต่างกันที่ลายมือเขียนมีอักขรมากกว่าและอาจมีตัวเลขด้วย นอกจากนี้ยังอ่านลายมือเขียนได้ง่ายกว่าลายมือชื่อ ซึ่งมักเขียนไม่บรรจง แต่ก็มีบ้างที่ลงลายมือเขียนปกติ

กฎเกณฑ์พื้นฐานทั่วไปของลายมือนั้นกล่าวได้ดังนี้คือ คนเราทุกคนเมื่อตอนเด็กๆ นั้น เราเริ่มฝึกหัดเขียนลายมือ โดยวิธีคัดลายมือ ให้คล้ายๆ กันหมด เป็นการเขียนลายมือในเบื้องต้นแต่ต่อมาเมื่อเราเกิดความชำนาญ ในการเขียนลายมือขึ้นเรื่อยๆ จากชั้นประถมมาชั้นมัธยม และจากชั้นมัธยมมาสู่มหาวิทยาลัย เป็นการเขียนลายมือมาอย่างสม่ำเสมอตลอดมา จนเกิดเป็นความชำนาญ เฉพาะตัวบุคคลนั้นๆ จึงทำให้การเขียนลายมือของแต่ละบุคคลมีลักษณะแตกต่างกันออกไป ฉะนั้นความสามารถเฉพาะตัว หรือความเคยชินในการเขียนของแต่ละบุคคลจึงยากแก่การลอกเลียนแบบได้ เพราะบุคคลที่เลียนแบบนั้น ไม่มีความเคยชินในการเขียนเหมือนเช่นเจ้าของลายมือที่ต้องการจะปลอม จึงลอกเลียนได้เฉพาะรูปร่างของตัวอักษร หรือรูปลักษณะของลายมือเท่านั้น แต่ไม่สามารถที่จะลอก เลียนแบบคุณสมบัติในการเขียน และรายละเอียดความสามารถเฉพาะตัวในลายมือของบุคคลผู้เป็นเจ้าของลายมือนั้น

คุณสมบัติของลายมือเฉพาะตัวบุคคล (Individual) คือความสามารถเฉพาะบุคคล ในการที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะเจ้าของลายมือนั้น แบ่งเป็นข้อๆ ดังต่อไปนี้

1. คุณสมบัติของลายเส้น (Line Quality) พิจารณาได้จากลักษณะของลายเส้นของลายมือแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

1.1 เป็นการเขียนที่รวดเร็ว (Good)

1.2 เป็นการเขียนที่มีความเร็วพอประมาณ (Fair)

1.3 เป็นการเขียนที่เลว (Poor)

2. ความเอนเอียงของตัวอักษร (Slope หรือ Slant) หมายถึง การเขียนตัวอักษรมีความเอนเอียงไปตามองศาเล็กน้อยเท่าใด

3. ช่องไฟ (Spacing) พิจารณาได้จากความห่างหรือแคบชิดของตัวอักษร

4. การยกปากกา (Pen lift) สังเกตจากการหยุดยกปากกา ว่าลายมือนั้นมีจุดหยุดของปากกาหรือจุดยกปากกา และควรพิจารณาการกดและการหมุนของปลายเส้นประกอบ ด้วยความเร็วของลายเส้น (Speed) เป็นลักษณะของความเร็วของลายเส้นที่อยู่ในมือนั้นเป็นส่วนร่วม

5. ความชำนาญ (Skill) พิจารณาได้จากลักษณะการเขียน เช่น ตัวอักษรกลม กลืน ความเร็วสม่ำเสมอ การลากเส้นตัวอักษรติดต่อกัน เป็นต้น

6. สัดส่วนของตัวอักษร (Ratio) พิจารณาจากตัวอักษร ว่ามีสัดส่วนสูงต่ำ หรือการเขียนไล่ของตัวอักษรต่างๆ อยู่ในตำแหน่งอย่างไร

นอกจากคุณสมบัติของลายมือเฉพาะตัวบุคคลแล้ว สิ่งสำคัญอีกข้อหนึ่งในการที่ตรวจลายมือชื่อที่ต้องพิจารณาก็คือ ความผิดปกติของลายมือที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ

2.3 ความผิดปกติของลายมือเขียน ลายมือชื่อหรือลายเซ็น ที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ (Variation)

ลายมือเขียน ลายมือชื่อหรือลายเซ็นของบุคคลทั่วไปทุกคน เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ดังได้กล่าวมาแล้วว่า การเขียนของบุคคลไม่ใช่แม่พิมพ์หรือกลไกที่มีการทำงานอย่างคงที่ ฉะนั้น การเขียนการเซ็นชื่อของบุคคลคนเดียวกันในแต่ละครั้งย่อมมีความผิดปกติไปมาบ้าง น้อยบ้าง บางคนอาจเขียนผิดเพี้ยนมาก ทั้งในแง่คุณสมบัติของการเขียน และรูปร่างของตัวอักษร แต่ก็อยู่ในกฎเกณฑ์ของธรรมชาติที่ว่า จะเขียนในลักษณะที่มีความผิดปกติเล็กน้อยแค่ไหน คุณสมบัติของการเขียนดี-เลวอย่างไร ก็ไม่สามารถจะเขียนในลักษณะที่มีความผิดปกติเล็กน้อยไปกว่าของเดิม กล่าวคือ คุณสมบัติของการเขียนดี-เลว อย่างไร ก็ไม่สามารถจะเขียนได้ดีกว่าขีดความสามารถของตนเองได้

องคนารถ สร้อยสน (2550) กล่าวถึงสาเหตุที่เกิดความผิดปกติของลายมือนั้น อาจมาจากหลายสาเหตุ เช่น ผู้เขียนอายุมาก มีความมึนเมา มีความเจ็บป่วย เขียนโดยขาดความระมัดระวัง ไม่ตั้งใจเขียน ความผิดปกติจะเกิดขึ้นเล็กน้อยแค่ไหน ก็ขึ้นอยู่กับลักษณะและสภาพของสิ่งแวดล้อมของการเขียน

สภาพของสิ่งแวดล้อมขณะที่เขียนลายมือ มีส่วนให้เกิดความผิดปกติได้มาก เช่น เขียนในขณะที่นั่งทำงานตามปกติ กับเขียนในขณะที่ยืนอยู่ เขียนเมื่อภายหลังเกิดความพิการทางร่างกายหรือเจ็บป่วย นอกจากนี้ความมุ่งหมายของเอกสารที่มีความสำคัญมากๆ กับเอกสารที่ไม่มีความสำคัญ ก็เป็นประเด็นหนึ่งที่ทำให้เกิดความผิดปกติของลาย มือได้มากหรือน้อยแล้วแต่กรณี

การเซ็นชื่อหรือเขียนหนังสือหลายๆ ในคราวเดียวกันจะทำให้เกิดความผิดปกติ น้อยกว่าการเซ็นชื่อ หรือเขียนหนังสือ ไว้คนละวันหรือห่างกันหลายๆ วันก็ได้

ตัวอย่างลายมือชื่อหรือลายเซ็น แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ประเภทที่เขียนขึ้นใหม่ เช่น ให้ผู้ต้องหา หรือผู้ต้องสงสัย โจทก์ หรือจำเลย เขียนขึ้นต่อหน้าศาล หรือพนักงานสอบสวน (Request Standards)
2. ประเภทที่เคยเขียนไว้เดิมก่อนเกิดเหตุ เช่น ลายมือชื่อหรือลายเซ็นเก่าๆ ที่ผู้ต้องหา ผู้ต้องสงสัย โจทก์ หรือจำเลย ได้เคยเขียนหรือเซ็นชื่อไว้ในเอกสารต่างๆ ก่อนเกิดเหตุ (Incidental Standards) เช่น ลายมือในสมุดบันทึก จดหมาย คำขอทำบัตรประชาชน บัญชีทะเบียนสมรส คำขอเปิดบัญชีจากธนาคาร เป็นต้น

ความหมายของความเครียด

ความหมายของความเครียด ในศตวรรษที่ 19 นักวิชาการคนแรกที่มีความสนใจในเรื่องความเครียด คือ Clade Bernard ต่อมาผู้กล่าวถึงความเครียดไว้ว่า “ความเครียดเป็นการปรับตัวของร่างกายเพื่อรักษาความสมดุล เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงจากสภาพแวดล้อมภายนอกที่มารบกวน” (Lazarus, R.S., 1969: 53-54) ส่วนคำว่า “Stress” ซึ่งหมายถึงความเครียดนั้นพจนานุกรม Webster’s New Universal Dictionary of The English Language (Webster, 1976 : 1801) ได้ให้ความหมายว่า “เป็นความกลัดกลุ้มอย่างมาก อันเกิดจากสถานการณ์ที่ยุ่งยากหรือบางสิ่งบางอย่างที่เป็นสาเหตุของเงื่อนไขเหล่านี้” และที่ปรากฏในพจนานุกรม Dictionary of Behavioral Science (Wolman, B.B. 1973: 956) ซึ่งให้ความหมายว่า “เป็นความกดดันหรือความกลัดกลุ้มอันเนื่องมาจากความทุกข์ยากของร่างกายหรือจิตใจ หรือเกิดจากสถานการณ์ที่ยุ่งยาก” นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายของความเครียดไว้มากมายในลักษณะที่แตกต่างกัน

ความหมายของบุคลิกภาพ

การศึกษาเรื่องบุคลิกภาพ (Personality) จะช่วยให้เกิดความเข้าใจในความสลับ ซับซ้อนของบุคคล โดยเฉพาะในแง่ความแตกต่างของพฤติกรรมในการดำเนินชีวิต

Friedman, M. and R. Rosenman (1974 cited in Smither, 1988: 401-402) ได้ศึกษาคุณลักษณะของบุคคลจากการสังเกตผู้ป่วยที่เป็นโรค Coronary Heart Disease ซึ่งนำไปสู่แบบของบุคลิกภาพ ดังนี้

1. บุคลิกภาพแบบเอ (Type A) เป็นลักษณะของบุคคลที่มีความตื่นตัวตลอดเวลา ไม่ชอบอยู่เฉย ไม่มีความอดทน มีพฤติกรรมก้าวร้าว มีความทะเยอทะยานและมีความต้องการแข่งขันกับผู้อื่นสูง
2. บุคลิกภาพแบบบี (Type B) เป็นบุคลิกภาพที่มีลักษณะที่มีลักษณะตรงข้ามกับบุคลิกภาพแบบเอ เช่น ผ่อนคลาย ไม่รีบเร่ง

บุคลิกภาพมีอิทธิพลอย่างมากต่อวิธีการตอบโต้เหตุการณ์ สถานการณ์ ค่านิยม ทศนคติ และพฤติกรรมที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล ทำให้แต่ละบุคคลต่อความเครียดได้มากน้อยต่างกันไปด้วย โดยบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอมีแนวโน้มจะเกิดความเครียดได้มาก ในขณะที่บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบบีจะมี

ความเสี่ยงต่อความเครียดและโรคหัวใจน้อยกล่าวว่าการเกิดความเครียดขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล โดยแต่ละบุคคลจะมีปฏิกิริยาต่อความเครียดแตกต่างกัน คือ

1. บุคลิกภาพแบบเอ จะแสดงพฤติกรรมดังนี้ คือ มีความก้าวร้าว มีลักษณะของความเร่งรีบ และแข่งขันชิงดีชิงเด่น ซึ่งมีแนวโน้มในการที่จะท้าทายและแข่งขันกับผู้อื่นเสมอ แม้ในสถานการณ์ที่ไม่มีการแข่งขัน หรือพยายามทำงานให้ได้มากขึ้นในเวลาจำกัด ทำให้ประสบกับความเครียดอย่างรุนแรงในสภาพแวดล้อมที่มีความกดดันสูง นอกจากนี้บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอจะมีปฏิกิริยาต่อความเครียด โดยมีอาการของโรคหัวใจแทรก

2. บุคลิกภาพแบบบี จะแสดงพฤติกรรมที่ตรงข้ามกับบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบนี้ จะทำงานได้ดี มีแรงผลักดันสูง ไม่รู้สึกขัดแย้งกับคนอื่นหรือกับเวลา ทำให้ไม่มีอาการของโรคหัวใจเข้ามาเกี่ยวข้อง

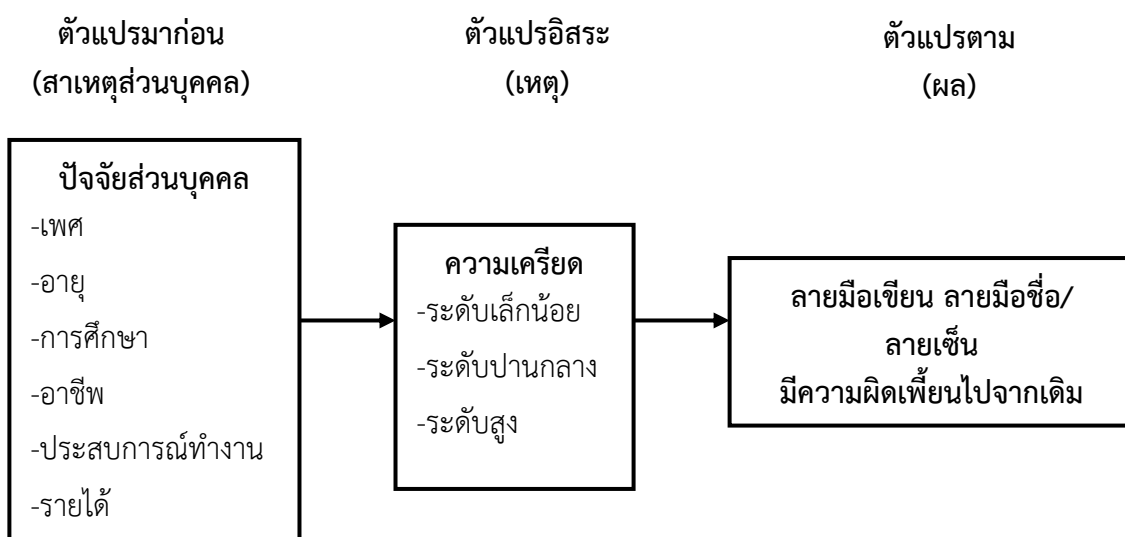
สุรพล พะยอมแย้ม (2541: 267-268) กล่าวว่าบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอจะเฝ้าต่อการตกอยู่ในสถานการณ์ของความเครียด อาทิเช่น เป็นผู้ที่มีความอดทนต่อสิ่งต่างๆ ได้น้อย มีข้อเรียกร้องสูง อยู่ตลอดเวลา และมีการดิ้นรนเปลี่ยนแปลงอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรมาก่อน (สาเหตุแวดล้อมภายในบุคคล) คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ภาระครอบครัว สถานภาพทางการเงิน และบุคลิกภาพของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ บุคลิกภาพแบบเอและบุคลิกภาพแบบบี
2. ตัวแปรต้น คือ ความเครียด
3. ตัวแปรตาม คือ ลายมือเขียน ลายมือชื่อหรือลายเซ็นมีความผิดเพี้ยนไปจากเดิม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษานี้เพื่อศึกษาระดับของความเครียดมีผลต่อลายมือเขียน ลายมือชื่อหรือลายเซ็นมีผลกระทบทำให้ลายมือชื่อผิดเพี้ยนไปจากเดิม ดังแสดงตามกรอบแนวคิด ดังนี้

สมมติฐานในการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความเครียดแตกต่างกัน โดยแยกเป็นสมมติฐานย่อย ดังนี้
 - 1.1 กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีความเครียดแตกต่างกัน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีความเครียดแตกต่างกัน
 - 1.3 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความเครียดแตกต่างกัน
 - 1.4 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน มีความเครียดแตกต่างกัน
 - 1.5 กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความเครียดแตกต่างกัน
 - 1.6 กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางการเงินและรายได้ต่างกัน มีความเครียดแตกต่างกัน
2. บุคลิกภาพมีความสัมพันธ์กับความเครียด โดยบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จะมีโอกาสเครียดมากกว่าคนที่บุคลิกภาพแบบบี
3. ความเครียดมีความสัมพันธ์กับความเพี้ยนของลายมือชื่อหรือลายเซ็น โดยความเครียดมากจะส่งผลความเพี้ยนของลายมือชื่อหรือลายเซ็นมาก
4. ความเครียดสามารถนำมาวัดร่วมกันพยากรณ์ลายมือชื่อหรือลายเซ็นที่เพี้ยนไปจากเดิม โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีความเครียดจะส่งกระทบทำให้ลายมือชื่อผิดเพี้ยน แต่จะผิดเพี้ยนเพียงรายละเอียดเล็กน้อยเท่านั้น ไม่ได้ทำให้เอกลักษณ์ที่สำคัญของลายมือชื่อผิดเพี้ยนไป

วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความเครียดกับการผิดเพี้ยนของลายมือเขียน ลายมือชื่อหรือลายเซ็น โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงพรรณนาและใช้สถิติเชิงทดลอง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากรเป้าหมาย คือ ลายมือเขียน ลายมือชื่อและลายเซ็น จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยเลือกศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการตำรวจ ผู้มาติดต่อราชการ และผู้ต้องหา ภายในสถานีตำรวจนครบาลประจักษ์และกำกับการสายตรวจ กองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ (191)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยนี้ ประกอบไปด้วย

1. แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ ภาระทางครอบครัว สถานภาพทางการเงิน
2. แบบสอบถามบุคลิกภาพแบบเอและแบบบี ซึ่งดัดแปลงจากแบบวัดที่อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533) แปลและเรียบเรียงจากแบบสำรวจกิจกรรมของเจนกินส์ (Jenkins Activity Survey:

Heilburn et.al. 1986: 525-539) โดยมีมุ่งหมายเพื่อสอบถามรูปแบบพฤติกรรมที่บุคคลกระทำในเหตุการณ์ต่างๆ จำนวน 20 ข้อ

ระดับคะแนน 1- 60 คือ บุคลิกภาพแบบ บี

ระดับคะแนน 61- 120 คือ บุคลิกภาพแบบ เอ

3. แบบวัดความเครียดสวนปรุง (SPST-20) ของ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข มีข้อคำถามทั้งสิ้น 20 ข้อ ซึ่งพัฒนาโดยนายแพทย์สุวัฒน์ มหัตนิรันดร์กุลและคณะโรงพยาบาลสวนปรุง กรมสุขภาพจิต สำหรับการให้คะแนนแบบวัดความเครียดสวนปรุง ในคำถามแต่ละข้อจะมีคำตอบให้เลือก 5 อันดับ โดยให้คะแนนตามระดับของความเครียด ดังนี้

การแปลผล แบ่งระดับความเครียดจากคะแนนรวมที่ได้ เป็น 3 ระดับ คือ

คะแนน 0 – 23 คะแนน มีระดับความเครียดน้อย ถือว่าความเครียดโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ต่ำหรือไม่เครียด นั่นคือ มีความเครียดขนาดน้อย เป็นความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน หรืออาจมีความเครียดในระดับสูง แต่สามารถปรับให้หายได้อย่างอัตโนมัติ เป็นการปรับตัวด้วยความเคยชิน และการปรับตัวต้องการใช้พลังงานเพียงเล็กน้อย ถือว่าเป็นระดับความเครียดที่ไม่คุกคามต่อการดำรงชีวิต และร่างกายอยู่ในภาวะผ่อนคลาย

คะแนน 24 – 41 คะแนน ถือว่าความเครียดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง หมายถึงความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันเนื่องจากสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ที่บุคคลรับรู้ถูกคุกคามจนร่างกายมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อการคุกคามนั้น แต่สามารถจัดการกับความเครียดที่เกิดขึ้นให้ลดลงไปได้ เพียงแต่ต้องใช้เวลาหลายชั่วโมง ถือว่าเป็นระดับความเครียดในเกณฑ์ปกติทั่วไป เป็นระดับที่จะทำให้คนเกิดการกระตือรือร้นมากขึ้น

คะแนน 42 คะแนนขึ้นไป ถือว่าความเครียดโดยรวมอยู่ในระดับสูงถึงรุนแรง หมายถึงความเครียดที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ใดๆ ก็ตามที่ทำให้บุคคลรู้สึกถูกคุกคาม จนก่อให้เกิดความเครียดเป็นเวลานาน และไม่สามารถปรับตัวให้ความรู้สึกเครียดลดลงได้ในเวลาสั้นๆ ความเครียดระยะนี้จะทำให้มีการแสดงออกทางพฤติกรรมต่างๆ เช่น ก้าวร้าว เจ็บขริบ หงุดหงิด ต่อต้าน ฯลฯ และดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่องยาวนาน จนทำให้บุคคลเกิดความล้มเหลวในการปรับตัว อาจจะรู้สึกหมดเรี่ยวแรง หรือเกิดความเบื่อหน่าย หรือความสามารถในการควบคุมตัวเองเสื่อมลง ซึ่งถือได้ว่าเป็นความเครียดในระดับรุนแรง

4. แบบเก็บตัวอย่างลายมือชื่อในภาวะเครียดและภาวะปกติ อย่างละ 20 ลายมือชื่อ รวมเป็น 40 ลายมือชื่อ

5. แบบประเมินความเห็นของผู้ชำนาญการในการตรวจลายมือชื่อ นำลายมือชื่อทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่างไปทำการวิเคราะห์และให้ความเห็นโดยผู้ชำนาญการในการตรวจพิสูจน์ ซึ่งแบ่งความเห็นได้ 3 แบบ คือ ไม่แตกต่าง ไม่แน่ใจ และแตกต่าง โดยมีการให้คะแนน 1 คะแนน 2 คะแนน และ 3 คะแนน ตามลำดับ จากนั้นจึงสรุปความเห็นเกี่ยวกับความแตกต่างของลายมือชื่อบุคคลว่าในสภาวะเครียดมีความผิดเพี้ยนไปจากสภาวะปกติหรือไม่อย่างไร และนำข้อมูลที่ได้มาทำการเปรียบเทียบและวิเคราะห์ทางสถิติอีกครั้ง ด้วยโปรแกรม SPSS version 13.0

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ให้กลุ่มตัวอย่างกรอแบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล แบบประเมินความเครียด แบบวัดบุคลิกภาพด้วยตนเอง และประเมินสถานการณ์ปัญหาของกลุ่มตัวอย่าง

2. ให้กลุ่มตัวอย่างลงลายมือชื่อ เพื่อเก็บเป็นตัวอย่างลายมือชื่อ 2 ครั้ง กล่าวคือ ให้กลุ่มตัวอย่างลงลายมือชื่อในกระดาษ A4 จำนวน 5 แผ่น โดยใช้วิธีเดียวกับการเก็บตัวอย่างลายมือชื่อของพนักงานสอบสวนเพื่อนำไปทำการตรวจพิสูจน์ โดยจะต้องเก็บตัวอย่างลายมือชื่อดังกล่าว 2 ช่วงเวลา การเก็บตัวอย่างครั้งแรกจะเก็บกลุ่มตัวอย่างก่อน และหลังปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างต้องเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ เช่น ภารกิจปฏิบัติหน้าที่ราชการ การประสบปัญหาและการได้รับการแก้ไขปัญหา หรือการตกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาและจรรยาบรรณต่างๆ และจะดำเนินเก็บตัวอย่างลายมือชื่ออีกครั้งในวันถัดไปอย่างน้อย 1 สัปดาห์ โดยก่อนทำการเก็บตัวอย่างนั้น ผู้วิจัยจะอธิบายวัตถุประสงค์ในการเก็บตัวอย่าง และวิธีการให้แก่กลุ่มตัวอย่างทราบและเข้าใจ แล้วจึงจะเก็บตัวอย่าง โดยใช้วิธีสังเกตพฤติกรรม สภาพร่างกาย และจิตใจ สภาวะเหตุการณ์ที่กลุ่มตัวอย่างเผชิญ และปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลให้แม้แต่บุคคลอื่นทั่วไปรู้สึกตึงเครียด แล้วประเมินโดยใช้ประสบการณ์และหลักตรรกะ ก่อน จากนั้นจึงจะทำแบบทดสอบและเก็บตัวอย่างลายมือชื่อ

3. การรวบรวมข้อมูลและตรวจลายมือชื่อ

3.1) นำลายมือชื่อทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่างไปทำการวิเคราะห์โดยผู้ชำนาญการในการตรวจพิสูจน์ลายมือชื่อของสำนักงานพิสูจน์หลักฐาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสำนักงานนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม ทำการวิเคราะห์และให้ความเห็นโดยใช้หลักการต่างๆ ที่ใช้ในการพิสูจน์ลายมือชื่อของบุคคล ดังต่อไปนี้

- คุณภาพของลายเส้น
- ลักษณะการเขียน
- น้ำหนักการกดปากกา
- ความลาดเอียงของตัวอักษร
- ความสูงของอักษร
- ช่องบรรทัด และแนวบรรทัด
- ความสัมพันธ์ของตัวอักษร
- ความต่อเนื่องของตัวอักษร
- ระยะห่างของช่องไฟ
- คำผิด และการสะกดคำ

ซึ่งผู้ชำนาญการจะให้ความเห็นโดยเปรียบเทียบความแตกต่างของลายมือชื่อทั้งสองสถานะ แต่ละลักษณะเป็น 3 แบบ คือ ไม่แตกต่าง ไม่แน่ใจ และแตกต่าง โดยให้คะแนนระดับ คือ ไม่แตกต่าง เท่ากับ 1 คะแนน ไม่แน่ใจ เท่ากับ 2 คะแนน และ แตกต่าง เท่ากับ 3 คะแนน จากนั้นจึงสรุปความเห็น

เกี่ยวกับความแตกต่างของลายมือชื่อบุคคลว่าในสภาวะเครียดมีความผิดปกติหรือไม่อย่างไร

3.2) นำข้อมูลที่ได้มาทำการเปรียบเทียบและวิเคราะห์ทางสถิติอีกครั้ง ด้วยโปรแกรม SPSS version 13.0

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีผลต่อความเครียดแตกต่างกัน โดยแยกเป็นผลการทดสอบย่อย ดังนี้

1.1 กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีความเครียดไม่แตกต่างกัน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีความเครียดไม่แตกต่างกัน

1.3 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความเครียดแตกต่างกัน

1.4 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน มีความเครียดไม่แตกต่างกัน

1.5 กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความเครียดแตกต่างกัน

1.6 กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางการเงินและรายได้ต่างกัน มีความเครียดแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความเครียดในระดับต่ำคิดเป็นร้อยละ 10 ระดับความเครียดในระดับกลางคิดเป็นร้อยละ 40 และความเครียดในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 50

2. บุคลิกภาพของแต่ละบุคคลส่งผลต่อระดับความเครียดแตกต่างกันไป บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จะมีความเครียดมากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบบี โดยกลุ่มตัวอย่างมีบุคลิกภาพแบบเอ คิดเป็นร้อยละ 60 และบุคลิกภาพแบบบี คิดเป็นร้อยละ 40

3. ความเครียดส่งผลต่อความเพี้ยนของลายมือชื่อหรือลายเซ็น แต่ผู้ที่มีความเครียดน้อยกลับมีผลต่อความเพี้ยนของลายมือชื่อหรือลายเซ็นมากกว่าผู้ที่มีความเครียดมาก

4. ความเครียดสามารถนำมาร่วมกันพยากรณ์ลายมือชื่อหรือลายเซ็นที่เพี้ยนไปจากเดิม โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีความเครียดจะส่งผลกระทบทำให้ลายมือชื่อเพี้ยน แต่ผลจากการวิจัยสามารถบอกค่าความเพี้ยนของลายมือชื่อหรือลายเซ็นได้เพียง 22.9% เท่านั้น

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่าปัจจัยพื้นฐานจากข้อมูลส่วนบุคคลมีผลต่อความเครียดในระดับที่แตกต่างกัน เนื่องจากความเครียดเป็นสภาวะทางอารมณ์ที่เกิดขึ้นจากการที่บุคคลได้เผชิญกับข้อเรียกร้องหรือความต้องการ หรือแรงกดดันจากสภาพแวดล้อมในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ซึ่งปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคล ก็จะส่งผลให้บุคคลเผชิญกับเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดแตกต่างกัน ในขณะที่เดียวกันปัจจัยพื้นฐานจากข้อมูลส่วนบุคคลยังเป็นส่วนหนึ่งที่สัมพันธ์กับบุคลิกภาพที่บุคคลแสดงออกมาด้วย

ซึ่งบุคลิกภาพก็มีความสัมพันธ์กับความเครียดเนื่องจากบุคลิกภาพมีอิทธิพลอย่างมากต่อวิธีการตอบโต้เหตุการณ์ สถานการณ์ ค่านิยม ทัศนคติ และพฤติกรรมที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล โดยแต่ละบุคคลจะมีปฏิกิริยาต่อความเครียดที่แสดงออกมาแตกต่างกัน โดยบุคลิกภาพแบบเอ (Type A) เป็นลักษณะของบุคคลที่มีความตื่นตัวตลอดเวลา ไม่ชอบอยู่เฉย ไม่มีความอดทน มีพฤติกรรมก้าวร้าว มีความทะเยอทะยานและมีความต้องการแข่งขันกับผู้อื่นสูง และบุคลิกภาพแบบบี (Type B) เป็นบุคลิกภาพที่มีลักษณะที่มีลักษณะตรงข้ามกับบุคลิกภาพแบบเอ เช่น ผ่อนคลาย ไม่รีบเร่ง เป็นต้น

แต่จากการวิจัยกลับพบว่าความเครียดมีความสัมพันธ์เป็นไปในทางตรงกันข้ามกับความเพี้ยนของลายมือชื่อ โดยในกลุ่มตัวอย่างที่มีความเครียดน้อยหรือภาวะปกติ กลับมีความเพี้ยนของลายมือชื่อก่อนข้างมาก ต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีความเครียดมาก กลับมีความเพี้ยนของลายมือชื่อน้อย ซึ่งตรงกันข้ามกับสมมุติฐานที่ว่าความเครียดจะมีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับความเพี้ยนของลายมือชื่อ แต่อย่างไรก็ตามค่าความเพี้ยนของลายมือชื่อที่เปรียบเทียบระหว่างภาวะปกติและภาวะเครียด ก็แตกต่างกันน้อยมาก(เท่ากับ 0.008) ซึ่งไม่ถึงเป็นนัยทางสถิติ ทั้งนี้ผลการวิจัยดังกล่าวอาจตีความได้ว่าที่ผลไม่เป็นไปตามสมมุติฐานนั้นอาจเป็นเพราะมีตัวแปรอื่นที่ยังไม่ได้ควบคุมให้เหมือนกัน เช่น ปากกาที่กลุ่มตัวอย่างแต่ละคนใช้ในการเขียน ควรจะเป็นปากกาที่ห่อและขนาดเดียวกันเพื่อที่จะได้ไม่เกิดความแตกต่างของลายเส้นหรือความหนาของเส้น ถ้าเป็นปากกาแท่งเดียวกันได้ยิ่งดี หรืออาจจะเป็นเพราะตัวแปรที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น ความไม่ถนัดของการเขียน คืออาจจะมีย่อยกลุ่มตัวอย่างบางคนไม่ได้เขียนหนังสือมาเป็นเวลานาน การเขียนลายมือชื่อในช่วงแรก แม้จะไม่ได้อยู่ในภาวะเครียด กล้ามเนื้อส่วนที่ใช้เขียนนั้นยังไม่เคยชิน อาจจะส่งผลที่ได้มาผิดเพี้ยนก็ได้ หรืออาจจะตีความว่าสมมุติฐานผิดจริงๆ โดยอาจเป็นเพราะในภาวะปกติ กลุ่มตัวอย่างเขียนลายมือชื่อด้วยความสบายใจ ไม่ได้อยู่ในภาวะกดดัน หรือเร่งรีบใดๆ ทำให้มีสมาธิในการเขียนหรือมีการประติดประต่อยมากกว่าปกติ ทำให้ผลที่ออกมาลายมือชื่อก่อนข้างเพี้ยน ซึ่งในขณะที่อยู่ในภาวะเครียด สภาวะจิตใจอาจจะกำลังจดจ่อหรือเป็นกังวลกับเรื่องอื่นๆ ที่เป็นสาเหตุของความเครียดอยู่ ทำให้การเขียนนั้นมาจากความเคยชินล้วนๆ ไม่มีการประติดประต่อยใดๆ ลายมือชื่อก็งมีค่าความเพี้ยนน้อย

แต่อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัยสามารถบอกได้ว่าความเครียดอาจส่งผลกระทบต่อความเพี้ยนของลายมือชื่อ แต่ก็ยังเป็นเพียงเล็กน้อยซึ่งจุดที่เพี้ยนอาจไม่ใช่จุดที่เป็นลักษณะเฉพาะหรือเอกลักษณ์ของลายมือชื่อบุคคล อีกทั้งข้อมูลจากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า การวิจัยสามารถอธิบายความเพี้ยนของลายมือชื่อได้เพียง 22.9% ซึ่งถือว่ายังอยู่ในระดับไม่สูงมากนัก ดังนั้นการที่เราจะวิเคราะห์ว่าลายมือชื่อของบุคคลในสองสภาวะแตกต่างกันหรือไม่ ควรจะต้องใช้วิธีการอื่นๆ มาประกอบด้วย เช่น การใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ซึ่งน่าจะให้ผลที่เที่ยงตรงแม่นยำได้มากกว่า